

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
- ДИПЛОМСКИ РАД -

Ментор:

Др Јасмина Гачић

Ванредни професор

Студент:

Ивана Живковић

166/10

Београд, 2020

Садржај:

Увод	3
1. Пожар	4
1.1 Дефиниција пожара.....	4
1.2 Подела пожара.....	5
2. Заштита од пожара	6
2.1 Правни оквир и субјекти заштите од пожара.....	6
2.2 Сектор за ванредне ситуације	7
2.2.1 Делокруг Сектора за ванредне ситуације.....	8
2.2.2 Организација Сектора за ванредне ситуације.....	11
2.3 Ватрогасне јединице.....	13
3. Надзор	14
Примери пожара (слике).....	15
4. Организација заштите од пожара у компанији у власништву приватног сектора	18
4.1 Процедура за реаговање у случају акцидентних ситуација.....	18
4.2 Поступак у случају ванредних ситуација.....	19
4.3 Захтеване обуке.....	22
4.4 Превентивне мере.....	23

4.5 Пример теста за проверу знања из области заштите од пожара.....27

Закључак.....31

Литература.....32

Увод

Као и у прошлости, ванредне ситуације у виду разноврсних катастрофа човеку и данас доносе масовне несреће, страх неспокојство, неизвесност и панику. Ове природне и друштвене појаве пратиле су развитак човека кроз његову историју, наносећи му огромна материјална разарања, масовне телесне губитке... У прошлости с обзиром на много нижи научно технички развитак човекове могућности да се заштити су биле много оскудније. Данас су оне нагло порасле. Међутим упоредо са научно техничким напретком порасле су и неслућене могућности рушилачког ефекта ове природне енергије коју је човек укротио у различитим облицима.

Република Србија чини све како би што боље обезбедила сигурност грађана. Такође грађанима који су се нашли у центру ванредне ситуације омогућује заштиту и ради на смањењу последица до којих је ванредна ситуација довела. Све мере које предузима имају корене од 2009. године, када је Министарство унутрашњих послова образовало Сектор за ванредне ситуације. У оквиру наведеног сектора најважнију улогу има Управа ватрогасно – спасилачке јединице.

Својим превентивним и реактивним деловањем поменута Управа даје значајан допринос у реализацији скупа мера и радњи које чине систем заштите од пожара¹. Припадници ове Управе својим понашањем и поступцима, као и приближавањем мера заштите на најбољи могући начин обезбеђују грађанима савете како би се на најбољи начин заштитили у случају ванредних ситуација.

Такође све мере које се предузимају требало би за резултат да имају минималне последице, односно минималан негативан ефекат, због чега се ради на сталном унапређењу.

¹ Закон о заштити од пожара, Службени гласник РС бр 111/2009

1. Пожар

1.1 Дефиниција пожара

Пожар представља нестационарани процес горења који се одвија у одређеном простору и времену, а за чији је настанак потребно испуњење основних услова.

Ти услови су:

- Постојање гориве материје у одређеним потребним количинама
- Непрекидно дотицање кисеоника у зону пожара
- Потребна енергија за настајање пожара
- Ослобађање топлотне енергије

Према Закону о заштити од пожара², пожар одређујемо као појаву неконтролисаног процеса сагоревања којим се угрожава живот људи, њихово здравље, материјална добра и животна средина.

За разлику од горења које представља процес друштвено корисне категорије који је усмераваан и контролисан од стране човека, пожар представља неконтролисану појаву која се одвија мимо интереса друштва.

Још неке од дефиниција су:

- Пожар би се могао дефинисати као неконтролисано ширење ватре у простору, наносећи притом материјалну штету и изазивајући жртве.
- Пожар представља неконтролисано самоодрживо сагоревање, које се неконтролисано шири у простору и времену.

² Службени гласник РС бр 111/2009

1.2 Подела пожара

Све пожаре можемо поделити у следеће категорије и даље их разврстати по њима:

- Према месту развоја
 Спољашњи и унутрашњи пожар
- Према обиму и величини
 Мали, средњи, велики и катастрофални пожар
- Према фази развоја
 Почетна, разбуктала и фаза живог згаришта
- Према врсти гориве материје
 1. Класа А (пожари чврстих запаљивих материја)
 2. Класа Б (пожари запаљивих течности)
 3. Класа Ц (пожари запаљивих гасова)
 4. Класа Д (пожари запаљивих метала)

Постоје две врсте материјалне штете директна и индиректна зависно од начина на које настају. Пожар неретко може довести до експлозија, рушевина различитих објеката и других пропратних последица.

Питање заштите животне средине од последица пожара могу се некада погрешно тумачити, гледајући кроз призму латентног сукоба између заштите од пожара, здравља људи и очувања квалитета животне средине. Позната је дугогодишња употреба различитих ватроотпорних материјала као што је азбест, затим токсичних средстава за гашење пожара, као и отпадних вода, која настају у процесу гашења пожара, а које имају негативан утицај на животну средину постајући индиректни загађивачи.

2. Заштита од пожара

2.1 Правни оквир и субјекти заштите од пожара

Заштита и спасавање од пожара обухватају организацију и спровођење превентивних и оперативних мера у свим срединама, а посебно у објектима у којима се складиште запаљиве и експлозивне материје или просторима где постоји могућност настанка пожара.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи нормативне, управне, организационо-техничке, превентивне, образовне, информативно-васпитне и друге природе.

Актуелни систем заштите од пожара уређен је Законом о заштити од пожара.

Према наведеном Закону, систем заштите од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузоркованих пожаром.

Полазни или базни документ за планирање и организацију заштите од пожара представља Стратегија заштите од пожара, коју доноси Влада.

Стратегија се доноси за период од најмање пет година и садржи нарочито:

- Опис и оцену стања у области од заштите од пожара
- Основне циљеве и критеријуме за спровођење заштите од пожара у целини, по областима и просторним целинама са приоритетним мерама заштите
- Условe за примену најповољнијих привредних, техничких, технолошких, економских и других мера за заштиту од пожара

- Дугорочне и краткорочне мере за спречавање избијања, ублажавање последица пожара и контролу спровођења мера заштите од пожара
- Начин обезбеђивања средстава за заштиту од пожара

Субјекти заштите од пожара су:

- Државни органи
- Органи аутономне покрајине
- Органи јединица локалне самоуправе
- Привредна друштва
- Друга правна и физичка лица

Законом је регулисано да субјекти заштите од пожара доносе своје планове заштите од пожара. На ове планове се прибавља сагласност Министарства унутрашњих послова.

Министарство унутрашњих послова, у оквиру свог делокруга, обавља послове значајне за спровођење заштите од пожара.

2.2 Сектор за ванредне ситуације

Сектор за ванредне ситуације Републике Србије настао је реорганизацијом система заштите и спасавања, коју је извршило Министарство унутрашњих послова и Министарство одбране. С обзиром на нејасноће које су постојале и застарелост закона који су прописивали смернице, морало је доћи до промена. Главна промена је извшена 2009. год оснивањем Сектора за ванредне ситуације, почетком ове године се приступило и изради Акционог плана за формирање јединствене службе за ванредне ситуације. Након доношења Закона о ванредним ситуацијама дефинисано је деловање Сектора за ванредне ситуације, све радње које је потребно предузети тичу се заштите грађана, њихове имовине, припремање и предузимање неопходних радњи ради превенције

ванредних догађаја. Од 1. јула 2010. год. примењује се нов Закон о заштити од пожара и Закон о ванредним ситуацијама³, њиме су усклађени прописи са прописима у земљама Европске Уније у овој области, као и међународним удружењима и организацијама.

Према новом закону о ванредним ситуацијама, деловање у ванредним ситуацијама представља заједничку активност Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова и предстваника локалне самоуправе у циљу једноставнијег и бржег реаговања у таквим ситуацијама, с тим што Сектор координише свим активностима државних институција у заштити и спасавању људи и њихове имовине.

Основни циљ Сектора за ванредне ситуације је даље унапређење службе за превентивно деловање и смањење ризика у случају природних катастрофа и ванредних ситуација.

2.2.1 Делокруг Сектора за ванредне ситуације

Министарство унутрашњих послова према дефиницији Закона о министраствима и Законом о полицији обавља послове државне управе, који се између осталог односе на заштиту од пожара, експлозија и хаварија, надзор над производњом, прометом и превозом оружја, муниције, експлозивних материја, запаљивих течности и гасова, превоз одређених другим опасних материја, као и на противградну заштиту.

Тежиште ангажовања у области заштите и спасавања усмерено је на обезбеђење потпуније заштите људи и имовине од пожара, експлозија и других стања опасности, перманентну контролу примене мера превентивно-техничке и противпожарне заштите у објектима изложеним већем степену угрожености од пожара, посебно у објектима већих привредних система, објектима од посебног значаја за Републику Србију, као и у области производње и промета експлозива и других опасних материја. Сектор за ванредне

³ Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, Службени гласник РС 87/2018 (Закон о управљању ванредним ситуацијама је замењен новим)

ситуације обавља послове нормативне, управне, организационо-техничке, образовне, информативно – васпитне и друге природе за организовање, планирање, спровођење, контролу мера заштите живота, здравља и материјалних добара грађана, очувања услова неопходних за живот и припремање за превладавање ситуација у условима пожара, елементарних непогода, техничких и технолошких несрећа, дејства опасних материја и других стања, опасности већих размера којемогу да угрозе здравље и живот људи и животну средину или да проузрокују штету већег обима и пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих у ванредним ситуацијама, а посебно израде и предлагање закона, норматива и препорука које испуњавају захтеве Европске уније у области заштите и спасавања у ванредним ситуацијама у циљу потпуног правног уређивања за обављање послова, успостављања институционалних, организационих и персоналних услова за спровођење заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, предузимање превентивних мера ради спречавања избијања пожара и ублажавања последица елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа и сл.

Сектор за ванредне ситуације врши и:

- Превенцију у циљу спречавања угрожавања здравља грађана услед дејства опасних материја и других стања опасности
- Стручно оспособљавање припадника организационих јединица на пословима из делокрука сектора
- Стручно оспособљавање и едуковање грађана из области цивилне заштите, као и обуку и усавршавање руководиоца штабова цивилне заштите
- Обављање послова осматрања, обавештавања и узбуњивања преко републичког, покрајинског и регионалних центара за осматрање, обавештавање и узбуњивање
- Успостављање и оспособљавање постојећих ватрогасно спасилачких јединица у свим местима за извршавање нових задатака који су под непосредном управом организационе јединице за ванредне ситуације
- Обезбеђивање добро обучених кадрова стварањем услова за образовање и обуку припадника ватрогасно спасилачких јединица

- Развијање способности да се у случају несреће одговори на најефикаснији начин те да се на најмању меру смање штете проузроковане ванредном ситуацијом
- Учествовање у гашењу пожара и спасавању имовине и лица угрожених пожаром као и спасилачким активностима при елементарним непогодама, техничко технолошким несрећама удесима и догађајима изазваним дејством опасних материја и других стања опасности
- Надзор у производњи, промету и превозу запаљивих и експлозивних материја и спроводи мере заштите живота људи, имовине и животне средине од последица насталих неправилним поступцима са тим материјама
- Управљање заштитом у ванредним ситуацијама и руковођење радом одговарајућих органа у време настајања и одвијања ванредних ситуација и у време отклањања последица изазваних ванредним догађајима
- Координирање радом осталих државних институција (од нивоа државе до локалног нивоа) у циљу спречавања настајања ванредних ситуација и отклањања њихових последица
- Спровођење мера на отклањању штетних последица ванредних ситуација
- Оспособљавање грађана за деловање у ванредним ситуацијама
- Организовање и обучавање јединица цивилне заштите
- Опремање јединица које оперативно делују у ванредним ситуацијама
- Стручно усавршавање припадника јединица и надзор у погледу функционисања и опремања јединица које припадају локалној самоуправи, ради очувања целовитости система заштите
- Стварање услова за несметан проток информација, прикупљање, пренос и архивирање и обраду података на бази мултимедијалне технологије
- Стварање законских услова да се у ватрогасно спасилачким јединицама успостави организација пружања парамедицинске помоћи, те стварање услова да се изврши опремање и обучавање припадника те службе
- Обезбеђивање међународне помоћи за подршку реализацији националне стратегије за материјално опремање ватрогасно спасилачких јединица

- Успостављање међународне сарадње и размене информација и података са организацијама које се баве заштитом у ванредним ситуацијама.

2.2.2 Организација сектора за ванредне ситуације

Сектор за ванредне ситуације настао је реорганизацијом делова органа државне управе и то обједињавањем функција, запослених и имовине Сектора за заштиту и спасавање Министарства унутршњих послова и Управе за ванредне ситуације. У свом саставу има:

Управе за ванредне ситуације у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу

Одељења за ванредне ситуације: Бор, Ваљево, Врање, Јагодина, Кикинда, Панчево, Сремска Митровица, Ужице, Шабац, Краљево, Лесковац, Нови Пазар, Пирот, Пожаревац, Прокупље, Чачак, Пријеполје, Смедерево, Суботица, Сомбор, Зајечар, Зрењанин.

Организационе јединице Сектора за ванредне ситуације су:

- Биро начелника Сектора
- Управа за превентивну заштиту
- Управа за ватрогасне и спасилачке јединице
- Управа за управљање ризиком
- Управа за цивилну заштиту
- Национални тренинг центар за ванредне ситуације

Биро начелника Сектора се састоји од:

- Одељење за опште правне послове Сектора
- Одељење за здравствено психолошку превенцију и координацију

Управа за превентивну заштиту се састоји од:

- Одељење за спровођење превентивних мера при изградњи објекта

- Одељење за спровођење превентивних мера при коришћењу објеката
- Одељење за контролу промета и превоза опасних материја

Управа за ватрогасне и спасилачке јединице се састоји од:

- Одељење за материјално техничко опремање ватрогасно спасилачких јединица
- Одељење за контролу рада ватрогасних и спасилачких јединица

Управа за цивилну заштиту се састоји од:

- Одељење за оперативно организационе послове цивилне заштите
- Одељење за планске, оперативне и аналитичке послове
- Одељење за техничку и интендантску подршку
- Одељење за неексплодирана убојна средства

Управа за управљање ризиком се састоји од:

- Национални центар 112⁴
- Одељење за осматрање, обавештавање, узбуњивање и телекомуникације
- Одељење за управљање ризиком од техничко технолошких удеса и последица терористичких напада
- Одељење за координацију управљања ризиком од елементарних непогода
- Одељење за противградну заштиту
- Одељење за методологију модификације времена

Национални тренинг центар за ванредне ситуације се састоји од:

- Одељење за специјалистичку обуку и усавршавање ватрогасно спасилачке јединице и пожарне заштите
- Одељење за обуку кадрова цивилне заштите

Руковођење у ванредним ситуацијама је поверено штабовима:

⁴ Центар се налази у оквиру јединствене службе Осматрања и обавештавања

- Републички штаб
- Покрајински штаб
- Окружни штаб
- Градски штаб
- Општински штаб

2.3 Ватрогасне јединице

Ватрогасне јединице су јединице које се оснивају ради учествовања у спровођењу превентивних мера заштите од пожара, за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром.

Ватрогасне јединице могу бити професионалне и добровољне.

Професионалне јединице су територијане ватрогасне јединице и ватрогасне јединице предузећа.

Добровољне ватрогасне јединице оснивају добровољна ватрогасна друштва (основана у складу са Законом о заштити од пожара).

Сходно томе шта претходно поменуте јединице се труде да сачувају, објекте, делатности и земљишта разврставају се у следеће категорије по питању ризика:

- Са високим ризиком од избијања пожара (прва категорија, потребно је обезбедити техничку опремљеност и обучену ватрогасну јединицу, са потребним бројем ватрогасаца, организовати вршење послова превентиве и донети план заштите од пожара)
- Са повећаним ризиком од избијања пожара (друга категорија, обавезно је спровођење превентивних мера заштите од пожара и стално дежурство са

потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара као и доношење плана заштите од пожара)

- Са извесним ризиком од избијања пожара (трећа категорија, обавезно је организовати спровођење мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара)

3. Надзор

Управни надзор из области заштите од пожара врше овлашћени радници – полицијски службеници Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова. Под овлашћеним радницима сматрају се овлашћена службена лица, полицијски службеници – инспектори превентивне заштите.

Инспекцијски надзор у области заштите од пожара огледа се у низу активности инспектора (давање сагласности на детаљни урбанистички план, одобрење локације, давање сагласности за употребу објекта итд). Тај надзор се спроводи и обављањем инспекцијских прегледа: основног, редовног, контролног и ванредног.

Примери пожара

Пример 1: Гашење пожара у Аустралији

Пример 4: Гашење шумских пожара у Индонезији

Пример 2: Гашење пожара у општини Босилеград

Пример 3: Ватрогасно возило у Босилеграду

Пример 6: Гашење пожара у хотелу Здравњак у Сокобањи

4. Организација заштите од пожара у компанији⁵ у власништву приватног сектора

У наставку ћемо дати примере из компаније која се бави производњом ауто опреме и поседује сопствену ватрогасну јединицу која је обучена да прати сва дешавања у компанији која могу довести до незгода, од изливања опасних материја до варења у погонима. И која се стара о сигурности запослених у компанији, и учествује у случајевима које претстављају претњу за све запослене.

У наставку можете погледати делове процедуре за реаговање у случају акцидентних ситуација, упутство у случају организовања ванредних ситуација, пример теста за проверу знања из области заштите од пожара као и чек листу за проверу опреме и система за гашење пожара.

4.1 Процедура за реаговање у случају акцидентних ситуација

Сврха ове процедуре је да дефинише кораке метода чишћења изливања и да пружи општи водич за чишћење у случају акцидентних изливања, као и да дефинише кораке потребне за правилно руковање у случају акцидентног изливања или испуштања опасних супстанци на лицу места ради заштите људског живота и животне средине. Подручје примене ове процедуре се односи на случајне акцидентне изливе опасних хемикалија унутар фабрике и у спољном делу фабрике, које могу довести до пожара и других штетних последица по имовину и људски живот. Један од пропратних докумената поменуте процедуре је и Упутство о организовању случају ванредних ситуација.

⁵ Закон о заштити података о личности, Службени гласник РС бр 87/2018 (име се не спомиње)

Овим упутством се дефинишу одговорности, обавезе и начин рада при наступању ванредних ситуација као што су пожари, поплаве, земљотреси и др. Такође се дефинишу превентивне мере које омогућавају правовремени одговор на ванредне ситуације и минимализовање штете која може настати.

4.2 Поступак у случају ванредних ситуација

У случају ванредних ситуација одређене су одговорности и обавезе запослених како би се правовремено реаговало и последице свеле на најмању могућу меру.

Одговорности и обавезе запослених су:

- У случају пожара активирати најближи ручни јављач пожара
- Обавестити надређене у области у којој је настао пожар или је дошло до друге ванредне ситуације
- Обавестити Вођу смене ваторгасне јединице на телефон 065xxxxxxx о насталој ванредној ситуацији и тачној локацији у случају пожара
- Узети противпожарни апарат за гашење насталог пожара, апарат одабрати према типу пожара са најближег места и угасити пожар (важи за мале почетне пожаре)
- Уколико је пожар већих размера обавестити гласом све у непосредном окружењу
- Започети евакуацију у правцима означеним стрелицама на противпаничном осветљењу, за собом затварати сва врата и прозоре и извршити искључења свих извора енергије у свом радном окружењу
- Уколико је потребно учествовати у гашењу пожара или евакуацији потребне имовине, запослени су дужни да се ставе на располагање и поступе по упутствима руководиоца ватрогасне јединице
- Евакуација се завршава на за то предвиђеном месту – Место за окупљање у случају евакуације

- Забрањено је напуштати место за окупљање у случају евакуације без претходног одобрења командира или Вође смене ватрогасне јединице

Одговорности и обавезе Ватрогасне јединице и Службе обезбеђења

- У случају пожара (алармни систем активиран) извршити потврду о насталом пожару и обавестити командира ватрогасне јединице
- По потреби обавестити Ватрогасно – спасилачке јединице министарства унутрашњих послова о насталом пожару – дати захтеване информације на телефон 193
- Обавестити све надлежне и надређене у компанији о насталом пожару (мобилним телефоном)
- Активирати најближи ручни јављач пожара (уколико већ није активиран), приступити гашењу пожара расположивим средствима за гашење пожара у случају почетних пожара
- Након процене ризика од стране командира ватрогасне јединице или Вође смене ватрогасне јединице обезбедити неопходну опрему за гашење пожара и када се задовоље услови приступити гашењу пожара (искључена струја, затворен гас, пара, склоњене боце са запаљивим гасовима...)
- У случају ванредних ситуација проверити да ли је аларм укључен у целој фабрици и започети евакуацију лица и ствари гласним позивањем, одржавати ред приликом евакуације
- Обезбедити несметан пролаз на капији за ватрогасна и друга возила
- Са Ватрогасно – спасилачком јединицом Министарства унутрашњих послова ће поћи један радник обезбеђења (особа за везу) и показати пут до места пожара и остати са њима као особа за везу између запослених у компанији и ватрогасаца МУП-а
- Особа за везу ће обавестити Ватрогасну јединицу компаније (запослене који јој припадају и који су у смени)

- Особа за везу ће обавестити Менаџера који је главни и одговорни на телефон 062xxxxxxx и остали менаџмент о насталој ванредној ситуацији
- Након доласка ватрогасне јединице поступати по наређењима добијених од Командира ватрогасне јединице

Одговорност и обавезе надређених осталим запосленима

- Евакуисати запослене са простора захваћеним пожаром и димом и извршити евидентирање свих евакуисаних запослених на месту за евакуацију
- Обавестити тим за пружање прве помоћи
- Надгледати гашење почетних пожара од стране запослених у циљу безбедности и правилног одабира средства за гашење пожара
- Евакуисати све виљушкаре који користе ТНГ

Одговорности и обавезе особе за везу

- Сакупљати информације од надређених осталим запосленима (врста, величина, место настанка пожара, да ли има повређених, да ли је потребна посебна опрема)
- Направити контакт са командиром ватрогасне јединице и дати му све сакупљене информације о пожару
- Бити веза између компаније и екстерних ватрогасаца

Одговорности и обавезе командира и Вођа смена ватрогасне јединице

- Обавестити дежурног електричара да искључи струју у делу где је избио пожар или у целој фабрици у зависности од величине пожара
- Проверити да ли је вентил за спринклер који покрива зону пожара отворен
- Проверити да ли спринклер пумпа ради и одредити једну особу да остане све време док траје гашење да би обезбедио да пумпа ради у континуитету
- Обавестити радника котларнице да буду у приправности за затварање довода гаса, паре и ваздуха на 062xxxxxxx

- Обавестити обученог запосленог да лоцира прскалице (спринклер) који гасе пожар и вентил који их снабдева водом и буде у приправности да затвори тај вентил (вентил се затвара када ватрогасна јединица каже да је завршено)
- Координира гашење пожара од стране запослених у компанији

Одговорности и обавезе тима за пружање прве помоћи

- На звук сирене или на позив отићи на место пожара и идентификовати повређене, пребацити их на безбедно и пружити прву помоћ
- Помагати при евакуацији и пружати прву помоћ по потреби

Одговорности и обавезе радника котларнице

- На звук сирене или на позив отићи у / остати у котларници и бити у приправности за затварање довода гаса / ваздуха

4.3 Захтеване обуке

Поред уводних обука за све запослене у које спадају Основна обука заштите од пожара и Обука у случају акцидентних ситуација, за одговор на ванредне ситуације запослени морају бити упознати и обучени за

- Електричари са локацијом и начином за искључење струје по областима и искључење струје за целу фабрику
- Запослени котларнице ће бити упознати са локацијом и начином за затварање довода гаса
- Сви запослени службе заштите од пожара са начином ручног активирања пумпе за спринклер и затварање воде на спринклеру и распоред вентила

Списак запослених Службе заштите од пожара, Тима за пружање, надређених као и њихови контакт телефони налазе се у канцеларијама ватрогасне јединице која је у саставу ове компаније.

4.4 Превентивне мере

Превентивне мере везане за реаговање у случају ванредних ситуација састоје се из низа мера које омогућавају правовремено реаговање у случају ванредних ситуација. У табеларном приказу дат је списак превентивних мера:

	Превентивна мера:	Одговоран:	Провера на (месеци):
1.	Провера хидрантске мреже	Сектор ЗЖС И БЗНР	
2.	Провера апарата за гашење пожара	Сектор ЗЖС И БЗНР	
3.	Провера система против паничне расвете	Сектор ЗЖС И БЗНР	
4.	Провера система за гашење пожара	Сектор ЗЖС И БЗНР	
5.	Провера система за гашење пожара - IG-55	Сектор ЗЖС И БЗНР	
6.	Провера система за гашење пожара- CO ₂	Сектор ЗЖС И БЗНР	

7.	Провера система за гашење пожара - CO ₂ погон	Сектор ЗЖС И БЗНР	
8.	Провера система за дојаву пожара и извршних функција	Сектор ЗЖС И БЗНР	
9.	Провера громобранских инсталација	Сектор ЗЖС И БЗНР	
10.	Провера заштите од статичких електрицитета	Сектор ЗЖС И БЗНР	
11.	Чек листа за проверу опреме	Сектор ЗЖС И БЗНР	
12.	Провера исправности ватрогасног возила	Сектор ЗЖС И БЗНР	

НЕДЕЉНЕ ПРОВЕРЕ

Редни број недеље:	1	2	3	4	5
ПП пумпе које раде на струју и / или дизел су укључене и раде колико временски					
Опште стање је добро					
Има ли доказа о прегревању					
Да ли се евиденција о пумпама води исправно					
Да ли су пуни резервоари за воду					
Да ли грејање ради					

	Недеља	Датум провере	Проверу спровео	Коментар	Акција
Забележите сваки коментар или недостатак и корективну акцију					

МЕСЕЧНЕ ПРОВЕРЕ

Вентил	Опис вентила	ЈАН	ФЕБ	МАР
1	Магацин			
2	Погон 1. Спрат			
3	Главни вентил 1. спрат			
4	Погон 2. Спрат			
5	Главни вентил 2. спрат			
6	Приземље			
7	Радионица			
8	Станица			

9	Главни вентил станица			
10	Главни вентил канцеларије			

ПОЛУГОДИШЊЕ ПРОВЕРЕ

ПРОВЕРА	Проверу спровео	Датум теста	Коментари	Акције
Тестирајте аларме спринклер система (употребите контроле на удаљеном делу система)				
Тестирајте рад контролних вентила спринклер система				

ГОДИШЊЕ ПРОВЕРЕ

ПРОВЕРА	Проверу спровео	Датум теста	Коментари	Акције
Спроведите тест затварања ПП врата				

4.5 Пример теста за проверу знања из области заштите од пожара

1. Који интерни акт из области заштите од пожара се обавезно доноси
 - Правила о заштити од пожара, са планом евакуације
2. Основна обука и провера знања из области заштите од пожара обавезна је за
 - За све запослене
3. До чега треба доћи како би се створио експлозивни систем
 - Присуства запаљиве материје у облику гаса, паре или прашине у смеси са ваздухом у одређеним концентрацијама
4. Шта је пожар
 - Неконтролисана бурна реакција сједињавања кисеоника и запаљиве материје, под утицајем повишене температуре
5. Боце са ацетиленом не смеју се излагати директном дејству сунчевих зрака и већој температури од
 - 35 С
6. Да ли је дозвољено да се разни материјали (намештај, архива...) одлажу на пожарне пролазе, степеништа и ходнике
 - Није дозвољено
7. Прегорели осигурач на разводној табли треба
 - Извадити и ставити нов исте ампераже

8. Вода као средство за гашење делује
 - Охлађујуће
9. Почетни пожар запаљивих течности гаси се
 - Сувим прахом или угљендиоксидом
10. Апарат са сувим прахом С (стари тип) активира се
 - Извлачењем осигурача, притиском на ручицу и наглим отпуштањем, сачека се 3-5 секунди, усмеравањем млазнице мало изнад запаљене материје, и поновним притиском на ручицу
11. Апарат са сувим прахом под сталним притиском (нови тип) активира се
 - извлачењем осигурача, притиском на ручицу и усмеравањем млазнице мало изнад запаљене материје
12. Пожаре чврстих материја дрвета, угља и сл треба гасити
 - Млазом воде
13. За гашење пожара на разводним ормарима електричне енергије и електричним уређајима и инсталацијама средство је
 - Угљендиоксид
14. Чија је дужност учешће у гашењу пожара
 - Дужност сваког грађанина
15. Шта треба предузети када се примети пожар
 - Приступити гашењу пожара расположивом ватрогасном опремом
16. Кога треба обавестити када настане пожар

- Ватрогасно спасилачку јединицу на 193

17. Код избијања пожара у затвореној просторији у којој се не налазите шта треба предузети

- Прво припремити опрему за гашење, а потом опрезно отворити врата просторије и почети са гашењем

18. Након употребе ватрогасни апарат треба

- Уклонити гса места пожара и звати сервис

19. Вода као средство за гашење пожара погодна је за пожаре класе

- А

20. Угљендиоксид као средство за гашење пожара делује

- Угушујуће

21. Природни гас је гас који је

- Лакши од ваздуха и при истицању из боце највише се задржава у горњим деловима просторије

22. Ацетилен је гас који је

- Лакши од ваздуха и при истицању из боце највише се задржава у горњим деловима просторије

23. ТНГ је гас који је

- Тежи од ваздуха и при истицању из боце највише се задржава у доњим деловима просторија

24. Боце са техничким гасовима транспортују се

- У вертикалном положају, а вентили на боцама морају да буду обезбеђени заштитним капама

25. Заптивеност спојева на опреми за коришћење гаса контролише се

- Са раствором сапунице, судомила или другог средства које пени

Закључак

У временском периоду од маја 2016 до маја 2017 год у Републици Србији, број пожара по узроцима пожара је следећи: Подметнути пожар 5, Квар на инсталацијама 10, Људски немар 10, Експлозија плинског уређаја 3, Самозапаљење смећа 2, Масноћа у кухињи 3, Неисправни уређаји домаћинства 6, Индивидуална грејна тела 6 и Удар грома 1.

Ових девет варијабли као узрочника пожара, у посматраном периоду, свака понаособ, али и у кохезији, представљају најдоминантније узрочнике који имају различит значај и улогу у укупном стању овог безбедносног проблема пожара у Републици Србији.

Оно што би требали напоменути, када је у питању пожар који се тиче компанија, јесте да све компаније раде на превенцији, како не би постојале могућности за настанак пожара, међутим нажалост доста је узрочника коју могу довести до истог. Посебно уколико је реч о компанијама које се баве производњом, од складишта која су пуна сировина, преко машина на којима се обавља прерада истих, до складишта готових производа, које је потребно пласирати на тржиште. Врло је важно да се поштују процедуре и да се подигне свест људи који раде у њима. Обуке нових запослених и повремене обуке старијих радника су добра инвестиција, узимајући у обзир штету коју би компаније претрпеле, од живота својих запослених преко уништења имовине. Нажалост колико се год трудили да спречимо катастрофе и били опрезни, увек може доћи до истих, на нама је да урадимо све што можемо како првенствено до њих не би дошло, а затим како бисмо могли да их сузбијемо и да последице буду у што мањој мери.

Литература

1. Јаковљевић В. (2011) Цивилна заштита у Републици Србији, Београд, Факултет безбедности
2. Јаковљевић В. (2005) Пожар, гашење и противпожарна техника, Београд, Факултет безбедности
3. Карабасил Д. (1998) Основне тактике гашења пожара, Нови Сад
4. Спасић С. (2010) Тактика гашења пожара, Београд
5. Скрипта за припрему кандидата за полагање стручног испита из области заштите од пожара (2012), Београд
6. Михајловић Е., Млађан Д., Јанковић Ж. (2009) Процеси и средства за гашење пожара, Ниш, Факултет заштите на раду
7. Видовић Д. (2005) Утицај пожара на животну средину, нови изазови за будућност, Крагујевац, Асоцијација за квалитет и стандардизацију Србије
8. Џидић С. (2018) Реакција на ватру и отпорностна пожар - дискусије и дилеме, Златибор, АСЕС
9. Антоновић Р., Матовић А., Марјановић М., (2018) Пожар као безбедносни проблем у Републици Србији и механизми превенције, Београд, Интернационална конференција

Законска регулатива

1. Стратегија заштите од пожара, Службени гласник РС 21/2012
2. Закон о заштити о пожара, Службени гласник РС 111/2009
3. Национална Стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Службени гласник РС 86/2011
4. Закон о ванредним ситуацијама, Службени гласник РС 111/2009
5. Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, Службени гласник РС 87/2018

Интернет извори

Коришћени дана 02.02.2020.

https://www.google.com/search?q=pozar&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiYrq3Yr4PnAhWEp4sKHbEmAm4Q_AUoAXoECA0QAw&biw=1024&bih=457#imgrc=_MksAJKIUdNTM

https://www.google.com/search?q=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&tbm=isch&ved=2ahUKEwjfpL71rIPnAhVEEhoKHV8_AcEQ2-cCegQIABAA&oq=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&gs_l=img.3..0j0i30l9.3632.22835..23107...13.0..0.213.3003.0j21j1.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i7i30j0i7i10i30j0i8i7i30j0i131j0i19j0i5i30i19.dCaLVQ_sVxw&ei=ytYdXt-XD8SkaN_-hlgM&bih=457&biw=1024#imgrc=SOKsQv4C5Xj-2M

https://www.google.com/search?q=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&tbm=isch&ved=2ahUKEwjfpL71rIPnAhVEEhoKHV8_AcEQ2-cCegQIABAA&oq=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&gs_l=img.3..0j0i30l9.3632.22835..23107...13.0..0.213.3003.0j21j1.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i7i30j0i7i10i30j0i8i7i30j0i131j0i19j0i5i30i19.dCaLVQ_sVxw&ei=ytYdXt-XD8SkaN_-hlgM&bih=457&biw=1024#imgrc=-WJptE0nxKAYUM

https://www.google.com/search?q=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&tbm=isch&ved=2ahUKEwjfpL71rIPnAhVEEhoKHV8_AcEQ2-cCegQIABAA&oq=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&gs_l=img.3..0j0i30i9.3632.22835..23107...13.0..0.213.3003.0j21j1.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i7i30j0i7i10i30j0i8i7i30j0i131j0i19j0i5i30i19.dCaLVQ_sVxw&ei=ytYdXt-XD8SkaN_-hlgM&bih=457&biw=1024#imgsrc=XQsPZSrFHxmIM

https://www.google.com/search?q=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&tbm=isch&ved=2ahUKEwjfpL71rIPnAhVEEhoKHV8_AcEQ2-cCegQIABAA&oq=%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%80%D0%B8&gs_l=img.3..0j0i30i9.3632.22835..23107...13.0..0.213.3003.0j21j1.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i7i30j0i7i10i30j0i8i7i30j0i131j0i19j0i5i30i19.dCaLVQ_sVxw&ei=ytYdXt-XD8SkaN_-hlgM&bih=457&biw=1024#imgsrc=Avlx0_wsR4ijhM